T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/207
KARAR NO : 2026/334
KARAR TR : 15/06/2026

ÖZET: Davacının nüfusa kayıtlı olduğu yerin düzeltilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. S.
Davalı : İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, 16/05/2004 tarihinde nde doğduğunu ancak nüfusa kayıtlı olduğu yerin olarak nüfus kayıtlarında tescilli olduğunu belirterek, nüfus kayıtlarının doğum yeri olan olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Polatlı 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 17/07/2025 tarih ve E.2025/92, K.2025/105 sayılı kararı** ile, yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava nüfusa* kayıtlı*olduğu yerin değiştirilmesi istemine ilişkindir.*
> *Bir kimsenin nüfusa kayıtlı olduğu yerin değiştirilmesi isteminin idari bir işlem olduğu, idarenin ret veya zımmi ret kararına karşı İdare Mahkemesinde dava açılması gerektiği, 5490 sayılı Kanun kapsamında Asliye Hukuk Mahkemesinin görev alanında bulunan bir talep söz konusu olmadığı ve yargı yolunun caiz olmasının dava şartı olup, davanın her aşamasında taraflarca ileri sürülebileceği veya mahkemece kendiliğinden gözetileceği hükmü doğrultusunda yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur. ..."*

3. Davacı, bu kez nüfus kaydının düzeltilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık **İşleri**Genel Müdürlüğünün 01/09/2025 tarih ve 859830 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 12. İdare Mahkemesi 25/02/2026 tarih ve E.2025/1957 sayılı kararı** ile, 5490 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden +ThSPMw - cn6vz1F - Ot6TrwY - CcXmHw= ile erişebilirsin

incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava dosyasının incelenmesinden; olan nüfus kaydının ne alınması yönünde yaptığı başvurunun reddine ilişkin İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün 01/09/2025 tarih ve 859830 sayılı işleminin iptali istemiyle davacı tarafından ilk olarak Polatlı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2025/92 Esas numarasına kayden dava açıldığı, bu davada anılan Mahkemenin 17/07/2025 tarihli kararıyla dava konusu edilen nüfus kaydının değiştirilmesi isteminin idari bir işlem olduğu bu nedenle idari yargının görevli olduğundan bahisle görevli ve yetkili İdare Mahkemesinde dava açmakta serbest olmak üzere kesin olarak karar verildiği, söz konusu kararın davacıya tebliğ edilmesi üzerine Mahkememizin 2025/1957 sayılı esasına kayden bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Olayda, davacının talebinin nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin olduğu ve yukarıda aktarılan kanun hükmü uyarınca nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin davaların görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (Asliye Hukuk Mahkemelerinin) görevli olduğu sonucuna varılmıştır. ..."*

5. Ankara 12. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dava dosyasının onaylı sureti ve adli yargı dava dosyasına ilişkin bir kısım bilgi ve belgeler Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun *"2. İspat araçları a. Genel olarak"* başlıklı 30. maddesi şöyledir:

> *"Doğum ve ölüm, nüfus sicilindeki kayıtlarla ispat olunur.*
>
> *Nüfus sicilinde bir kayıt yoksa veya bulunan kaydın doğru olmadığı anlaşılırsa, gerçek durum her türlü kanıtla ispat edilebilir."*

7. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (1). fıkrasının (y) bendi şöyledir:

> *"(1) Bu Kanunda geçen;*
>
> *...*
>
> *(y) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,*
>
> *...*
>
> *ifade eder."*

8. 5490 sayılı Kanun'un *"Tescil mecburiyeti"* başlıklı 11. maddesinin (1). fıkrası şöyledir:

> *"(1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden +ThSPMw - cn6vz1F - Ot6TrwY - CcXmHw= ile erişebilirsin

9. 5490 sayılı Kanun'un *"Doğum"* üst başlıklı ve *"Bildirim yükümlülüğü ve süresi"* başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 19/10/2017-7039/5 md.)

(1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar, ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş iş günü içinde bildirilir. Bildirimde, doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimi; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların doğruluğunun araştırılması zorunludur.

(5) Doğum bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildiriminin dış temsilciliğe bizzat yapılamaması hâlinde, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden fazla çocuk doğması hâlinde bunlar, doğuş sırasıyla yazılır"

10. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin (1). fıkrası şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasının ilgili (a) bendi şöyledir:

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır."

12. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddî hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden +ThSPMw - cn6vz1F - Ot6TrwY - CcXmHw= ile erişebilirsin

tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır."

13. Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinin *"Kayıt Düzeltme Davalarında Yetki ve Temsil"* ana başlıklı, *"Dava açma yetkisi"* başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"(1) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî kurumun göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır.

(2) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin nüfus kaydında düzeltme yapılması hâkimden istenebilir.

(3) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(4) Babalık veya babalığın tespiti davası adı altında açılan davalar sonucunda alınan kararlar, hukuki niteliği itibari ile değerlendirilmesinin ardından aile kütüklerine tescil edilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 15/06/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, kütüğüne kayıtlı olana davacının, nüfus kütüğünün Gül Dağı Mahallesine alınması istemiyle açılmıştır.

17. Somut olayda; davacının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğu, nde doğduğu ancak nüfusa kayıtlı olduğu yerin olarak nüfus kayıtlarında tescilli olduğu, bu durumun hem resmi işlemlerde hem de sosyal haklar açısından bazı zorluklara neden olduğu ileri sürülerek, nüfus kayıtlarının doğum yeri olan olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açıldığı, idari yargı yerinde ise; davacının nüfus kaydının düzeltilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün 01/09/2025 tarih ve 859830 sayılı işleminin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

18. 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden +ThSPMw - cn6vz1F - Ot6TrwY - CcXmHw= ile erişebilirsin

nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, kayıtların anlamı ile taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhlerin konulamayacağının; 36. maddesinde, ilgililerin nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme ve tespit davası açmak hak ve yetkisine sahip oldukları; 38. maddesinde ise, nüfus kayıtlarındaki maddi hataların ancak dayanak belgesinde bulunduğu halde kütüklere hatalı veya eksik olarak tescil edilen, hiç yazılmayan veya mükerrer kayıtlarla ilgili olanların nüfus idaresince düzeltilmesinin veya tamamlanmasının mümkün olduğu hükme bağlanmıştır.

19. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacının ileri sürdüğü talebe göre; davanın, doğum yerinin düzeltilmesi talebine ilişkin olduğu ve maddi hata kapsamında bulunmadığı, bu durumun davacının nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanun'u ve Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 12. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Polatlı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17/07/2025 tarih ve E.2025/92, K.2025/105 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 12. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Polatlı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17/07/2025 tarih ve E.2025/92, K.2025/105 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

15/06/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden +ThSPMw - cn6vz1F - Ot6TrwY - CcXmHw= ile erişebilirsin